

V. НА ДОПОМОГУ ПРАКТИКУЮЧОМУ ЮРИСТУ

НАУКОВИЙ ВИСНОВОК

**щодо доктринального тлумачення та
застосування окремих норм та положень
законодавства України кафедри кримінального
процесу і криміналістики Навчально-наукового
інституту права Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
(За зверненням адвоката Іващенко Юрія
Івановича про надання висновку щодо
доктринального тлумачення та застосування
окремих норм і положень законодавства
України)**

I. Зміст звернення. Питання, поставлені на розгляд доктринального тлумачення:

1. *Які права та обов'язки спеціаліста в розумінні кримінального процесуального законодавства України?*

2. *Чи може спеціаліст залучений в порядку статті 71 КПК України в межах кримінального провадження на стадії досудового розслідування злочинів, визначати розмір завданих збитків?*

3. *Чи може спеціаліст викладати відповіді на поставленні питання слідчого щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завданих злочинних збитків в формі довідки?*

4. *Чи відповідає кримінальному процесуальному законодавству залучення детективом Національного антикорупційного бюро України аудитора*

Державної аудиторської служби України як спеціаліста для надання висновку щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завданих злочинних збитків?

З огляду на викладене, у Заявника виникла необхідність у науковому доктринальному тлумаченні окремих норм і положень кримінального процесуального законодавства України та законодавства щодо здійснення державного фінансового контролю в Україні.

Юридичні підстави для надання висновку щодо доктринального тлумачення та застосування окремих норм і положень законодавства України:

— звернення адвоката Іващенко Юрія Івановича про надання висновку щодо доктринального тлумачення та застосування окремих норм і положень законодавства України;

- Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року № 5076-VI;

Для проведення дослідження використовувалися наступні законодавчі та інші нормативні акти і документи:

- Конституція України;
- Кримінальний процесуальний кодекс України № 4651-VI від 13 квітня 2012 року
- Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» № 2939-XII від 26 січня 1993 року
- Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» № 1698-VII від 14 жовтня 2014 року
- інші нормативно-правові акти та судові рішення посилання на які містяться у нижченаведеному висновку.

II. ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТИ:

ПЕРШЕ ПИТАННЯ:

Які права та обов'язки спеціаліста в розумінні кримінального процесуального законодавства України?

Кримінальний процесуальний кодекс України визначає спеціаліста в кримінальному провадженні як особу, яка володіє спеціальними знаннями та навичками і може надавати консультації, пояснення та висновки під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок (частина 1 статті 71 КПК України).

Сторони кримінального провадження (під час досудового розслідування) та суд (у межах судового розгляду) можуть залучати спеціаліста для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складення схем, планів, креслень, відбір зразків для проведення експертизи тощо), а також для надання висновків у випадках, передбачених пунктом 7 частини четвертої статті 71 КПК України.

Сторони кримінального провадження мають право під час судового розгляду заявляти клопотання про залучення

спеціаліста або використання його пояснень і допомоги.

Законодавець чітко визначив права та обов'язки спеціаліста в статті 71 КПК України. Так, згідно із частини 4 статті 71 КПК України спеціаліст має право:

1) ставити запитання учасникам процесуальної дії з дозволу сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду;

2) користуватися технічними засобами, приладами та спеціальним обладнанням;

3) звертати увагу сторони кримінального провадження, яка його залучила, або суду на характерні обставини чи особливості речей і документів;

3–1) викладати у висновку відомості, що мають значення для кримінального провадження і щодо яких йому не були поставлені запитання;

4) ознайомлюватися з протоколами процесуальних дій, у яких він брав участь, і подавати до них зауваження;

5) одержувати винагороду за виконану роботу та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до кримінального провадження;

6) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом.

7) надавати висновки з питань, що належать до сфери його знань, під час досудового розслідування кримінальних проступків, у тому числі у випадках, передбачених частиною третьою статті 214 цього Кодексу;

8) надавати довідки з питань, що належать до сфери його знань, у випадках, передбачених частиною третьою статті 245–1 цього Кодексу.

Водночас спеціаліст зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, дізнавача, прокурора, суду і мати при собі необхідні технічне обладнання, пристрої та прилади;

2) виконувати вказівки сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду та давати пояснення з поставлених запитань;

3) не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі спеціалісту у зв'язку з виконанням його обов'язків;

4) заявити самовідвід за наявності обставин, передбачених цим Кодексом.

Як зазначено вище, деякі пункти статті 71 КПК України є бланкетними, зокрема, пункт 7 частини 4 кореспондує до положень частини третьої статті 214 КПК України, згідно із якою:

«Здійснення досудового розслідування, крім випадків, передбачених цією частиною, до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом. У невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути проведений огляд місця події (відомості вносяться невідкладно після завершення огляду). Для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути:

1) відібрано пояснення;

2) проведено медичне освідування;

3) отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;

4) вилучено знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей.»

У свою чергу пункт 8 частини 4 кореспондує до частини третьої статті 245–1 КПК України, згідно із якою:

«Для здійснення зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису особи, яка є влас-

ником або володільцем відповідних приладів або засобів, пред'являється постановова слідчого, прокурора.»

Певна деталізація цих норм, щодо прав та обов'язків спеціаліста, визначена в підзаконних нормативно-правових актах, таких як:

– Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України 03.11.2015 № 1339; зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1392/27837; (далі – «Інструкція № 1»)

– Інструкція про участь співробітників та працівників Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України як спеціалістів в кримінальному провадженні затвердженої наказом Центрального управління Служби безпеки України 19.03.2016 № 138; зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2016 р. за № 564/28694 (далі – «Інструкція № 2»)

Так, Інструкцією № 1 надається детальний опис порядку залучення спеціаліста для огляду місця події та його правомочності. Зокрема, в другому пункті, четвертого розділу Інструкції № 1 зазначено:

«Проведення огляду:

1) відповідно до частини третьої статті 237 Кримінального процесуального кодексу України слідчий для участі в ОМП може запросити спеціалістів;

2) прибувши для участі в огляді, спеціалісти отримують від слідчого необхідну інформацію про обставини справи, дії учасників ОМП, здійснені до їх прибуття, завдання, які необхідно вирішити, та надалі виконують доручення слідчого, які стосуються використання його спеціальних знань;

3) на початку огляду слідчий спільно зі спеціалістами визначають межі

та порядок проведення огляду, після чого спеціаліст здійснює фотографування та відеозйомку місця події;

4) після отримання доручення слідчого на проведення динамічної стадії ОМП та завдання на виявлення слідової інформації спеціалісти визначають алгоритм пошуку доказів (слідів, речей, документів) і методи їх виявлення, після чого узгоджують свої дії із слідчим та за його погодженням приступають до проведення ОМП;

5) дії спеціалістів, які безпосередньо пов'язані з виявленням, закріпленням та вилученням слідів і речових доказів, здійснюються відповідно до тактики огляду місця події та методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;

6) перед переміщенням об'єкта (з метою огляду та виявлення слідової інформації) спеціалістом здійснюється його вузлова фотозйомка;

7) під час проведення пошуку та виявлення слідів спеціалісти застосовують наявні технічні засоби та використовують насамперед неруйнівні методи їх виявлення, а в разі недосягнення позитивного результату – руйнівні методи виявлення слідової інформації;

8) перед використанням руйнівних методів пошуку слідів спеціалісти повинні отримати від слідчого згоду на їх застосування та визначитися з пріоритетом слідової інформації, яка підлягає виявленню, з метою подальшого проведення експертних досліджень у лабораторних умовах;

9) про вжиті заходи та факти виявлення слідової інформації спеціалісти інформують слідчого. Під час огляду здійснюються фотографування та вилучення виявлених об'єктів, фіксуються методи їх виявлення із зазначенням про це у протоколі ОМП;

10) під час фіксації виявленої слідової інформації в протоколі спеціалісти надають допомогу слідчому в описі специфічних ознак (вид та кількість виявлених слідів, їх локалізація, спосіб виявлення);

11) за можливості сліди вилучаються разом з об'єктами-слідоносіями. У разі неможливості вилучення слідової інформації з об'єктом-слідоносієм спеціалістом здійснюється їх фотографування за правилами масштабної фотозйомки та виготовлення копій (відбитків та зліпків) цих слідів. Уся слідова інформація, об'єкти-слідоносії та інші предмети упаковуються за допомогою спеціаліста згідно з установленими ви могами та передаються слідчому, який здійснює огляд;

12) спеціаліст відповідає за якість та повноту виконання отриманих від слідчого або керівника органу досудового розслідування доручень під час проведення ОМП.»

Зазначені положення дублюються в Інструкції № 2, водночас, Інструкція № 2 визначає не лише завдання та порядок участі спеціаліста у проведенні огляду місця події, а і в проведенні обшуку та слідчого експерименту, при проведенні слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з вибухонебезпекою та інше.

Разом з тим, зміст прав та обов'язків спеціаліста при проведенні обшуку згідно із Інструкцією № 2 по суті зводиться до надання безпосередньої технічної допомоги у проведенні фотографуванні, аудіо- та відеозапису процесуальної дії, складенні схем, планів, креслень, використовуючи при цьому відповідне технічне обладнання, пристрої та прилади а також консультативної та практичної допомоги під час виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення.

ВІДПОВІДЬ НА ПЕРШЕ ПИТАННЯ:

Підсумовуючи вищевикладене, за результатами проведення предметно-правового аналізу кримінального процесуального законодавства зазначаємо, що права та обов'язки спеціаліста в розумінні кримінального процесуального законодавства України чітко визначені в ст. 71 КПК України. Більше того,

в зазначених підзаконних нормативно-правових актах, права та обов'язки спеціаліста визначаються шляхом відсилання до статті 71 КПК України.

ДРУГЕ ПИТАННЯ:

Чи може спеціаліст залучений в порядку статті 71 КПК України в межах кримінального провадження на стадії досудового розслідування злочинів, визначати розмір завданих збитків?

Для надання відповіді на питання про можливість спеціаліста залученого в порядку статті 71 КПК України в межах кримінального провадження на стадії досудового розслідування злочинів визначати розмір завданих збитків, необхідно виходити із правового статусу спеціаліста – меж його прав та обов'язків.

Так, виходячи із системного аналізу норм статей 69 (експерт), 70 (відповідальність експерта), 71 (спеціаліст), 72 (відповідальність спеціаліста), ч. ч. 6–7 ст. 95 (показання, які ґрунтуються на спеціальних знаннях), ч. 4 ст. 99 (дублікат документа), статей 101 (висновок експерта), 105 (додатки до протоколів), ч. 8 ст. 228 (пред'явлення особи для впізнання), ч. 1 ст. 236 (виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи) ст. 237 (огляд), ч. 2 ст. 240 (слідчий експеримент), ч. 1 ст. 245 (отримання зразків для експертизи), ч. 1 ст. 262 (огляд і виїмка кореспонденції), ч. 1 ст. 266 (дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів), 298–1 (процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки), 300 (слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків) ч. 3 ст. 359 (дослідження звуко- і відеозаписів), ст. 360 (консультації та роз'яснення спеціаліста), ч. 1 ст. 361 (огляд на місці) можна стверджувати, що участь спеціаліста у кримінальному провадженні щодо розслідування злочинів законодавчо обмежена наданням тільки консультацій та безпосередньої технічної допомоги сторонам під час проведення слідчих та/або ін-

ших процесуальних дій, а також суду, в межах наявних у нього спеціальних знань і навичок.

Надання висновків з фінансово-господарських питань/визначення розміру завданих збитків повинно вирішуватися шляхи проведення відповідної експертизи.

Верховний Суд у рішенні 17.09.2019 р. по справі № 243/2194/18 зазначив:

: «...суд дійшов висновку, що оскільки прокурор та слідчий не мають повноважень призначати ревізії та перевірки, а КПК не передбачено право або обов'язок спеціаліста встановлювати дотримання або порушення окремих питань фінансово-господарської діяльності шляхом проведення перевірки з питань, які відповідно до ч. 1, п. 1 ч. 5 ст. 69 КПК можуть бути предметом експертного дослідження, зазначений доказ, отриманий унаслідок такої не передбаченої цим Кодексом перевірки чи ревізії, є недопустимим».

ВІДПОВІДЬ НА ДРУГЕ ПИТАННЯ:

З урахуванням відповіді на перше питання та проведенням предметно-правовим аналізом кримінального процесуального законодавства і актуальної судової практики можливо встановити, що спеціаліст, залучений в порядку статті 71 КПК України в межах кримінального провадження на стадії досудового розслідування злочинів не може визначати розмір завданих збитків. Питання визначення розміру завданих злочином збитків в кримінальному провадженні, що розслідується вирішується шляхом проведення відповідної експертизи.

ТРЕТЄ ПИТАННЯ:

Чи може спеціаліст викладати відповіді на поставленні питання слідчого щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завданих збитків в формі довідки?

Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про

електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам № 2137-IX від 15.03.2022 КПК України було доповнено ст. 245–1, а також частину четверту статті 71 доповнено пунктом 8.

Таким чином, згідно із положеннями пункту 8 частини 4 статті 71 КПК України, спеціалісту було надано право надавати довідки з питань, що належать до сфери його знань, у випадках, передбачених частиною третьою статті 245–1 КПК України.

Відповідно до частини 3 статті 245–1 КПК України «Для здійснення зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису особи, яка є власником або володільцем відповідних приладів або засобів, пред'являється постановою слідчого, прокурора».

Будь-яких інших випадків складання «довідки» спеціалістом, кримінальне процесуальне законодавство не містить.

ВІДПОВІДЬ НА ТРЕТЄ ПИТАННЯ:

З урахуванням відповіді на друге питання та проведеного дослідження, можливо встановити, що чинним кримінальним процесуальним законодавством України не передбачено право чи обов'язок спеціаліста на складання/видання довідки щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завдань злочини збитків.

ЧЕТВЕРТЕ ПИТАННЯ:

Чи відповідає кримінальному процесуальному законодавству залучення детективом Національного антикорупційного бюро України аудитора Державної аудиторської служби України як спеціаліста для надання висновку щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завдань збитків?

Для вирішення даного питання необхідне проведення аналізу законодавства України щодо здійснення державного фінансового контролю в Україні та повноважень детективів Національного антикорупційного бюро України.

Відповідно до пункту 1 Положення про Державну аудиторську службу України, затвердженого постановою КМУ № 43 від 03 лютого 2016 року, Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» № 2939-XII від 26 січня 1993 року, головними завданнями органу державного фінансового контролю є: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, в тому числі суб'єктах господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належить суб'єктам господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі – підконтрольні установи), за дотриманням бюджетного законодавства, дотриманням законодавства про закупівлі, діяльністю суб'єктів

господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні.

Згідно ст. 3 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті.

Відповідно до статті 4 вказаного Закону інспектування здійснюється органом державного фінансового контролю у формі ревізії та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб. Результати ревізії викладаються в акті.

Частиною 3 статті 5 цього Закону передбачено, що перевірка закупівель у замовників проводиться за місцезнаходженням юридичної особи, що перевіряється, чи за місцем розташування об'єкта права власності, щодо якого проводиться перевірка, і полягає у документальному та фактичному аналізі дотримання замовником законодавства про закупівлі. Результати перевірки закупівель викладаються в акті перевірки закупівель.

Наведені завдання органу державного фінансового контролю деталізовані в Положенні про Державну аудиторську службу України.

Таким чином, у статтях 2–5, 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» міститься вичерпний перелік видів державного фінансового контролю: державний фінансовий аудит, за результатами якого складається звіт, а також інспектування, що здійснюється у формі планової або позапланової ревізії, та перевірка державних закупівель, результати якої викладаються в актах.

Такий вид державного фінансового контролю як перевірка фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, чинним законодавством України, не передбачений.

Крім того, ані КПК України, ані Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» № 1698-VII від 14 жовтня 2014 року (надалі – Закон № 1698-VII) не наділяє НАБУ правами та обов'язками здійснювати самостійно таку процесуальну дію, як перевірка фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання або ж доручати її проведення Державній аудиторській службі України. Право слідчого призначити ревізії та перевірки, яке ще було передбачене пунктом 4 частини 2 статті 40 КПК України в редакції від 06 червня 2015 року, виключено з 15 липня 2015 року на підставі Закону України «Про прокуратуру» № 1697-VII від 14 жовтня 2014 року.

Пунктом 2 частини 2 статті 19–2 Закону № 1698-VII передбачений обов'язок державних органів, що здійснюють державний контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами законодавства України, з метою запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, віднесеним до підслідності НАБУ, за зверненням НАБУ проводити у межах своєї компетенції ревізії, перевірки та інші дії щодо контролю за дотриманням законодавства України фізичними та юридичними особами.

Тобто визначена норма передбачає обов'язок за зверненням НАБУ проводити перевірку з метою запобігання

та протидії кримінальним правопорушенням, але не в межах кримінального провадження, яке вже розслідується.

Аналогічних висновків дійшов Верховний Суд у постанові від 17 вересня 2019 року у справі № 243/2194/18.

Відповідно до ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Слід визнати, що положенням пункту 1 розділу 6 Порядку взаємодії між Державною аудиторською службою України та Національним антикорупційним бюро України з питань проведення, реалізації результатів деяких заходів державного фінансового контролю та залучення спеціаліста, затвердженого наказом Міністерства фінансів України, Національного антикорупційного бюро України 07 жовтня 2021 року № 545/145; зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2021 р. за № 1536/37158» передбачено наступне: «Посадова особа органу державного фінансового контролю може залучатися у кримінальному провадженні Національним бюро як спеціаліст, з питань, що належать до посадових обов'язків такої посадової особи (далі – спеціаліст). **Права та обов'язки спеціаліста визначаються Кримінальним процесуальним кодексом України**».

Прав та обов'язків спеціаліста згідно нормами КПК України вже були предметом аналізу в попередніх питаннях цього висновку.

Водночас, пунктами 8, 9 розділу 6 вказаного Порядку передбачено:

«Спеціаліст фіксує факти порушення законодавства у сфері закупівель, з питань використання і збереження фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильності визначення потреби в бюджетних коштах та взяття зобов'язань, стану і достовірності бухгалтерського обліку і фінансової звітності,

визначає розмір матеріальної шкоди (збитків) та посадових (службових) осіб, внаслідок дій або бездіяльності яких допущено порушення законодавства та завдано матеріальної шкоди (збитків).

Результати залучення спеціаліста оформляються висновком спеціаліста, що має відповідати вимогам до висновку експерта, визначеними статтею 102 Кримінального процесуального кодексу України.

Висновок заповнюється в двох примірниках, один примірник орган державного фінансового контролю надсилає Національному бюро, другий примірник висновку спеціаліста залишається в органі державного фінансового контролю. Інформація, зазначена у висновку спеціаліста є відомостями досудового розслідування, її розголошення здійснюється відповідно до вимог встановлених статтею 222 Кримінального процесуального кодексу України.»

Разом з тим, відповідно до частини 3 статті 9 КПК України закони та інші нормативно-правові акти України, положення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати цьому Кодексу. При здійсненні кримінального провадження не може застосовуватися закон, який суперечить цьому Кодексу.

Тобто, згідно положень статті 19 Конституції України та частини 3 статті 9 КПК України, норми інших нормативно-правових актів, які передбачають можливість залучення спеціаліста для надання висновків з фінансово-господарських питань/визначення розміру збитків, не можуть бути застосовані в межах кримінального провадження, адже вони суперечать статті 71 КПК України та іншим нормам КПК України які визначають порядок залучення спеціаліста, його правовий статус, права та обов'язки.

Таким чином, залучення детективами НАБ України спеціаліста для надання висновку щодо фінансово-господарських питань /визна-

чення розміру збитків в межах певного кримінального провадження та доручення проведення вказаних дій посадовим особам Державної аудиторської служби України, суперечить положенням КПК України та законодавству щодо здійснення державного фінансового контролю в Україні.

ВІДПОВІДЬ НА ЧЕТВЕРТЕ ПИТАННЯ:

Залучення детективом Національного антикорупційного бюро України аудитора Державної аудиторської

служби України як спеціаліста для надання висновку щодо фінансово-господарських питань/визначення розміру завданих збитків – суперечить Кримінальному процесуальному кодексу України та законодавству щодо здійснення державного фінансового контролю в Україні.

Науковий висновок підготовлено завідуючою кафедри кримінального процесу та криміналістики Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, к. ю. н., доцентом Костюченко О. Ю.